

MEMÒRIA OBRERA I DRET A LA VERITAT EN TEMPS DE CORONAVIRUS

DECLARACIÓ DE LA XARXA D'ARXIUS DE COMISSIONS OBRERES AMB MOTIU DEL DIA INTERNACIONAL DELS ARXIUS

Des del 2007, el Dia Internacional dels Arxius s'ha celebrat cada 9 de juny. Eixe dia de 1948, sota els auspicis de la UNESCO, es va crear el Consell Internacional d'Arxius (CIA). L'objectiu d'aquesta celebració és conscienciar el públic de la funció social dels arxius i de la rellevància del seu treball diari, silencios i sovint ignorat. Els arxius són la clau per a l'accés a la informació i del principi de transparència, així com del coneixement i la memòria històrica.

Celebrem aquest 9 de juny enmig d'una pandèmia global que afecta significativament a les persones treballadores, tant en la seua salut per l'exposició al contagi com pels efectes econòmics del confinament. Són aquestes persones, a més, les que lluiten contra la pandèmia en primera línia en els hospitals, en la producció i transport d'aliments i béns bàsics, en el comerç, etc. No volem passar-ho per alt aquest 9 de juny de 2020.

Així com la resta d'arxius espanyols, els de Comissions Obreres hem tancat temporalment les nostres portes a l'atenció presencial, d'acord amb les normes de les autoritats sanitàries. No obstant això, no hem deixat d'atendre el servei per telèfon i correu electrònic, tant a les demandes del sindicat com a les dels nostres usuaris i usuàries en general.

En un món en què l'individualisme neoliberal és la cultura hegemònica, els valors col·lectius de la solidaritat i la fraternitat representats pel món del treball pateixen continus embats. El treball com a categoria col·lectiva desapareix del discurs públic. Però la pandèmia ha posat en evidència les disfuncions de la gestió neoliberal de les necessitats socials. S'han precipitat a més canvis que obren una finestra d'oportunitat per a la mobilització i el diàleg. En aquest context, el coneixement i la difusió social de la història i la memòria obreres són imprescindibles per a una cultura democràtica projectada al futur, basada en els valors del treball. A Espanya, els arxius de CCOO han estat i continuen sent un referent insubstituïble per al moviment sindical, per als professionals de la història i també per als grups socials i polítics que s'esforcen per construir un demà millor.

Els arxius de CCOO estem compromesos amb la història dels treballadors i de les treballadores, però també amb el deure de Justícia, Veritat i Reparació al qual la nostra democràcia està obligada. En els últims mesos, els dos partits que integren la coalició de govern han presentat Propostes de Llei sobre Memòria Històrica. Més enllà de qualsevol altra consideració, entenem que les dues proposicions plantegen la qüestió dels arxius d'una manera benintencionada. Però no solucionen el problema pendent de l'accés als arxius a Espanya i, entre ells en particular, als arxius de la repressió. Seguir així representa un obstacle per a l'exercici del Dret a la Veritat que assisteix a les víctimes de violacions dels Drets Humans per part de la dictadura franquista i, en última instància, a la ciutadania en el seu conjunt.

En realitat, es requereix d'una Llei d'Accés als Arxius d'acord amb les *Polítiques arxivístiques per a la defensa dels drets humans* implementades pel Consell Internacional d'Arxius i la UNESCO. S'han de tenir en compte les recomanacions de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Drets Humans en el seu document *Instruments de l'Estat de Dret per a les societats que han eixit de conflictes : Arxius*. Així mateix, ha de resoldre les contradiccions recurrents entre la Llei 19/2013 de Transparència i la Llei Orgànica 3/2018 de Protecció de Dades, les quals amb freqüència se salden amb la negació del dret a la informació. La nova norma que reforme o substituïska la vigent llei estatal de memòria històrica també ha de contemplar la protecció dels arxius de les organitzacions de resistència al franquisme, com a arxius complementaris dels arxius públics de la repressió, respectant sempre la seua titularitat i gestió. Per últim, però no menys important, cal garantir suficients recursos públics per protegir i organitzar la documentació, així com per a atendre les demandes dels ciutadans. Només així acabaran les dificultats d'accés que mantenen en la impunitat els crims del franquisme. Només d'aquesta manera el arxius seran el que els correspon ser i amb el que els seus professionals estan compromesos, la clau del dret a la informació i la transparència.

Aquest 9 de juny de 2020, els Arxius de CCOO anem a renovar el nostre compromís de treball pel Dret a la Veritat de les víctimes de delictes contra la humanitat, així com per la recuperació i preservació de la memòria obrera i del sindicalisme de classe representat per les Comissions Obreres.

9 de juny de 2020

Xarxa d'Arxius de CCOO